

Бабуся – Любов Канюка

Мати – Вікторія Осадчук, Червона Шапочка – Тамара Ходакова

Композитор і виконавець партії Вовка Роман Смоляр

Червона Шапочка – Тамара Ходакова

НОВА ДИТЯЧА ОПЕРА

На сцені Київського муніципального академічного театру опери і балету для дітей та юнацтва відбулась цікава прем'єра дитячої опери «Червона Шапочка» Романа Смоляра за однойменною європейською народною казкою.

Цей сюжет відомий ще від середніх віків, будучи популярним у фольклорі Франції й Італії, ін-

ших країн. Згодом завдяки літературному опрацюванню Шарля Перро, вперше опублікованому в 1697 році, історія почала вважатися авторським твором французького казкаря. Через сто років до вдосконалення її перипетій долучилися і брати Грімм, придумавши щасливе завершення. З тих часів «Червона Шапочка» набула статусу класичного твору в жанрі казки, перекладалася багатьма мовами, а її сюжет знайшов своє трактування в образотворчому мистецтві, музиці, театрі, кіно. Наприклад, у 1911 році вперше з'явилася дитяча опера російського композитора Ц. Кюї, 1949 року цей сюжет в жанрі опери втілював М. Раухвергер (до речі, 2001 року була поставлена у цьому ж театрі). Серед українських композиторів дитячі однойменні опери написали Ігор Білогруд (лібрето А. Лобачевського), Олександр Левицький (1974, за І. Шварцем), оперету – Василь Безкоровайний (1960, лібрето Л. Полтави).

Нинішня прем'єра – яскравий мистецький здобуток усього колективу Театру, покликаний відродити жанр дитячої опери, що веде свій родовід від «Кози-Дерези», «Пана Коцького», «Зими і Весни» Миколи Лисенка. Останнім часом такий жанр непомітно випав із кола зацікавлень сучасних композиторів. Тому поставлений із новими прийомами, свіжою музичною лексикою спектакль, безперечно, приверне увагу і дорослих, і маленьких глядачів, збагатить репертуарну палітру театру.

Автором музики і лібрето виступив соліст оперної трупи, випускник вокального факультету Національної музичної академії України Роман Смоляр, який запропонував свою версію розгортання драматургії за принципом театру в театрі. Твір розпочинається прологом, де перед глядачем одночасно з'являються всі герої майбутньої оповіді як актори, що гратимуть казку. Центральною є мізансцена суперечки поміж двома виконавцями, які дискутують на предмет – чи потрібна сьогодні дитяча опера юним глядачам. В результаті вони обирають казку «Червона Шапочка», щоб мовою оперної вистави розповісти її і за оплесками вирішити для себе, чи прийшла казкова історія до душі дітям у залі. Одно-

му зі сперечальників дісталася роль Вовка (Роман Смоляр, Олександр Харламов), іншому – Лісоруба (Михайло Нагорний, Сергій Макієнко).

Звуковій тканині в барвистому оркестровому аранжуванні диригента-постановника Олексія Баженова притаманна інтонаційна виразність характеристик персонажів, яка вперше помітна вже в увертурі, що налаштовує на хід розгортання подій. Кожен герой – Червона Шапочка, Вовк, Лісоруб, Мати, Бабуся – постає художньо яскраво змальованим як з погляду свого музичного амплуа, так й акторського образу. Червона Шапочка, жвава і життєрадісна дівчинка, надзвичайно задоволена нагоді прогулятися весняним лісом. Милуючись красою природи, вона безпосередня у її сприйнятті, щира у спілкуванні з мешканцями лісових хащів, навіть із Вовком. Тому вокальний партії властива швидкоплинність настроїв, рухливість тематизму, до деякої міри віртуозність, із чим блискуче впоралася зі своїм дзвінком за якістю сопрано та бездоганною дикцією Тамара Ходакова (Олеся Біласюк).

Образ Вовка в опері уособлює зло, тому його партія доручена басові, низький тембр якого загрозливо спрямовує перебіг сюжету у сферу передчуття зловісних подій. Характеризуючи Вовка елементами поп-музики, що за стилістикою різко контрастують музичному контексту твору, композитор виявляє іронічне ставлення до персонажу та його оточення – лісових бандитів. У протилежній до Вовка манері подано рятівника Червоної Шапочки та її Бабусі – хвацького Лісоруба. Його музична партія переважно зіткана із маршових мотивів, чітка настільки, що аж ялинки під пильним оком цього героя виструнчуються, навіть вміють марширувати. Рішучий і відважний Лісоруб, якого із гумором представляє Михайло Нагорний, сприймається як справжній господар лісових нетрів і надійний захисник потерпілих.

За драматургією образи Матері і Бабусі в опері не займають перші позиції, проте композитор і їм доручив мелодично яскраві сольні номери, які збагачують цілісне полотно партитури. Так, дуже зворушливою, своєрідною драматичною кульмінацією спектаклю є арія Матері (Вікторія Осадчук, Алла Пригара) про дітей, що вчасно не повертаються додому. Натомість образ Бабусі, з її епізодичною сценою-монологом, талановито зіграний Любов'ю Канюкою (Тетяна Странченко), запам'ятовується витонченістю акторської подачі, ефектністю індивідуальної манери гри співачки.

Створене продуманою концепцією режисера-постановника Лариси Моспан-Шульги цілісне музично-театральне дійство опери «Червона Шапочка» несе глядачам великий заряд позитивного світосприйняття. Зокрема, цілком органічним видається залучення хореографічної складової у талановитому вирішенні балетмейстера-постановника, лауреата міжнародних конкурсів Сергія Кона. Це – феєричні, різнопланові танці птахів, ялинок, лісових хуліганів у натхненному, пластич-

ному виконанні артистів балету. Новаторським прийомом, застосованим у жанрі дитячої опери, є впровадження мультиплікаційного ряду на заднику сцени, що сюжетно переплітається із подіями на сцені. Режисер відеомонтажу Олександра Кравченко талановито втілила цей прийом, який оригінально збагатив сценографію вистави, знімаючи межу між уявою і реальністю. Видовищний характер дійства забезпечується яскравими зіставленнями кольорової гами декорацій та костюмів персонажів у тонкому баченні художника-постановника Олени Куцой-Чапенко. Завдяки повній творчій самовіддачі акторів, музикантів оркестру, постановчому складу опера Романа Смоляра своєрідно представила маленьким глядачам популярну казку про Червону Шапочку, водночас показала нові широкі можливості розвитку жанру дитячої опери в сучасній музиці. Таким чином, поставлене у пролозі питання, чи буде ця опера цікавою, підтвердилося гучними оваціями вдячних глядачів.

ОЛЬГА КУШНІРУК
ФОТО ПАТІМАТ МІРЗАЄВОЇ

Бабуся –
Тетяна Стран-
ченко, Вовк –
Олександр
Харламов

